

Festivalul „Arta și copilul”

București

28 mai ~

1 iunie

1979

Omagiu adus copiilor, Festivalul „Arta și copilul”, organizat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, de Consiliul Național al Pionierilor și de Centrul Național UNIMA, a prilejuit — vreme de cinci zile, în forme și formule diverse — contactul celui mai tânăr public din Capitală cu valori ale culturii și artei teatrale și muzicale, profesionale și amatoare, din toată țara.

Cel dintâu merit al Festivalului l-a reprezentat ampla deschidere spre variate forme estetice instructiv-educative.

Din centru, de la Sala „Majestic” (unde se puteau vedea, într-una dintre zile, spectacolul *Cocoșelul neascultător** de Ion Lucian, prezentat de Teatrul Giulești, și o expoziție de păpuși — confecționate din paie, coceci de porumb, cirpe și măștile multicolore, de către părinți ai unor copii de la țară — adunate cu sîrg de cunoscutul compozitor, inibitor al folclorului, Iosif Herța) și pînă la marginile Bucureștiului, la sala „Infrățirea între popoare” (unde evolau șoimii și pionierii din sectorul 8), de la terasa Casei Centrale a Armatei (unde trecătorii mici și mari se puteau opri să asculte fanfara pionierilor) și pînă la Muzeul satului (unde se desfășurau „sătirele” păpușarilor populari), oricine putea înregistra bogăția festivalului artistic-cultural oferit de organizatori.

Centre de interes au fost, în această săptămână a artei și culturii, și baletul *Lacul lebedelor* oferit de Opera Română, și Concertul Corului de copii al Radioteleviziunii, și spectacolul muzical *Cîntăm pentru copii*, dăruit de Operetă, precum și suita spectacolelor de la Teatrul „Ion Creangă”: *Pinocchio* (de Collodi, după Lavagna), *Păpușa cu piciorul rupt și Pufulor și Mustăcioara* (de Victor Ion Popa), *Sfîrlă, năzdrăvanul* (după G. M. Zamfirescu). **

Așa cum se poate observa din cronicile apărute în acest număr, Festivalul „Arta și copilul” a beneficiat și de participarea unor artiști din țările prietene R. S. F. Iugoslavia și R. D. Germană.

Cele șase teatre de păpuși care-și sărbătoresc treizeci de ani de existență s-au integrat în Festivalul bucureștean cu un tonus creator sporit, oferind unsprezece montări în stiluri, maniere, viziuni diferite. Invitind cinci colective de artiști păpușari din țară, de-o vîrstă cu „Tîndărică”, inițiatorii au urmărit, desigur, pe lângă solemnă omagiere a activității lor, și obiectivul unui creator schimb de experiență.

● Teatrul-gazdă, „Tîndărică”, a fixat atenția prin trecerea în revistă a trei excelente montări de pe așiful său. Trei spectacole definitorii, în care se văd limpede imaginația creatorilor, drumul maturizării și al cuceririi măiestriei, posibilitățile trupei, rostul năstrușnicilor „jocuri” cu păpuși, menite să încinte spiritul. *Niniga și Aligru* de Nina Cassian (regia, Margareta Niculescu; păpușile, Ella Conovici; muzica, Anatol Vieru), *Fata babei și fata moșneagului* de Ion Creangă (regia, Ștefan Lenkisch; scenografia, Mionra Buescu), *Anotimpurile minzului* de Vladimir Șimon după Azov și Tihonski (realizată de tinerele speranțe Irina Niculescu — regie și Ana Pușchilă — scenografie) *** au fost, cred, în măsură să onoreze locul fruntaș pe care îl ocupă „Tîndărică” în mișcarea păpușărească românească.

Convocindu-și prietenii la o întâlnire ne-protocolară — de față fiind ilustrii „veterani” și schinbul de mîine — echipa de la „Tîndărică” le-a oferit un mic spectacol original, cu surprize dulci-amărui, cu accente vesele, dar și nostalgice. Mare magician, regizorul Ștefan Lenkisch a transportat auditoriul înapoi în timp, pe aripile aducerilor-aminte, pînă la momentul întemeierii teatrului. Circulația fluidului magnetic între magician și sală — întreruptă, o clipă, de pocnetul dopurilor citorvascle de șampanie — s-a restabilit la apariția Brîndușei Silvestru. Cu toții am admirat secvența-șoc a micorecitalului artistei — dansul grotesc al unei uriașe păpuși gen „damă voalată”, cu un cangur.

● *Fram*, ursul polar de Cezar Petrescu, premieră dată, cu emoții, în Festival, de către trupa Teatrului pentru copii și tineret din Iași, a demonstrat că ambiția acestui colectiv de a porni pe un drum nou este îndreptățită. Înscrind-se în sfera „teatrului total”, spectacolul ieșenilor, cu actori și cu păpuși, împănă cu numere muzicale și de

* „Teatrul”, nr. 1/79.

** „Teatrul”, nr. 12/78, 12/74.

*** „Teatrul”, nr. 10/71, 2/77, 9/77.

dans modern și cu scene de pantomimă, a cucerit prin atmosferă, prin sensibilitatea interpretării, prin fantezie și prin umor. În regia lui Constantin Brehnescu, în cadrul scenografic simplu și sugestiv semnat de Marfa Axentiu și în ambianța creată de inspiratele melodii ale lui Sabin Pautza, montarea a exploatat cu folos pefta de joc a interpreților.

● *Las' pe mine* de Alecu Popovici, atractivă lecție de morală dată leneșilor, și-a găsit, prin arta tandemului de creatori craioveni Horia Davidescu (regizor)—Eustațiu Gregorian (scenograf), o expresie scenică plăcută, îndemnul la muncă nefiind servit sec, autoritar. Îmbrăcați în catifea neagră, „absorbiți” de catifeaua neagră a fundalului, minuiții craioveni, cu expresivele lor păpuși — aflate în permanentă stare de imponderabilitate, pete de culoare plutind grațios în hăul întunecat al spațiului scenic — au realizat adevărate minuni de virtuozitate. De-a dreptul fascinant e tabloul fluturilor : dealtfel, fermecător e întreg acest joc al fanteziei, cu accentele sale de autentic haz oltenesc.

● *Pungața cu doi bani* după Ion Creangă, în regia lui Ștefan Dedu Farca, a afirmat încă o dată personalitatea tinerei scenografe Simo Enikő. Decorul și păpușile, deosebit de frumoase și de sugestive, rafinată stilizare a unor motive populare preluate de la jocurile păpușărești de bilci, au asigurat montării brașovene caratul calității. Stimulați de animatorul trupei, Liviu Stociuc, păpușarii din această echipă au reușit să ne cucerească și prin delicatul lor recital.

● *Dulce ca sarea* de Al. Popovici și Viniciu Gafița (după Ispirescu) și *Dușmani neîmpăcați* de Uno Leies, prezentate de secțiile română și germană ale Teatrului de păpuși din Sibiu (regizate cu aplicat profesionalism de Mircea Petre Suciu, în cadrul scenic semnat de Eustațiu Gregorian) au dezvăluit, prin soluțiile scenice ingenioase (unele, de real interes privind valorificarea folclorului național), disponibilitățile colectivului sibian.

● *Pui de om* de Victor Eftimiu (secția română a Teatrului de păpuși din Tg. Mureș), laureată a primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, * este o reprezentare ale cărei deosebite calități se confirmă prin însăși îndelungata ei carieră scenică. Artista minuitoare Maria Mierluț (care, de cîțiva ani, face și regie) a izbutit un spec-

tacol ale cărui componente se susțin reciproc, într-o exemplară armonie. Propunînd soluții noi și îndrăznețe pe tărîmul fertil al artei păpușărești tradiționale, și nu în afara lui (cum regretabil se întîmplă în ultima vreme, și cu atît de dese eșecuri), spectacolul stabilește o legătură aparte cu spectatorii. Ceea ce nu e o simplă întîmplare : teatrul de păpuși este, prin excelență, un gen poetic. Arhicunoscut (dar bagatelizat de unii), acest adevăr a fost reafirmat și în Festival, prin :

● *Răușca cea urîță*, după Ch. Andersen, realizat de secția maghiară a aceluiași teatru. Semnată de veteranul Antal Pál, care slujește Teatrul din Tg. Mureș de la înființare, montarea se distinge prin aura de poezie care înconjoară întîmplările puilului de lebădă însingurat printre orătăniile de curte (surprinsă cu umor de scenograful Haller Jozsef). Rezolvări plastice simple și frumoase au punctat schimbările de stare decurgînd din acțiunea poveștii. Cîștigînd prețuirea colectivului lor printr-o concepție artistică limpede și riguroasă, prin muncă asiduă, cei doi animatori ai trupei tirgumureșene, Antal Pál și Maria Mierluț, au putut călăuzi generațiile de păpușari, unite într-un pilduitor spirit de echipă, către afirmare și succes.

Da, spectacole multe și frumoase, talent și muncă, numeroase și încurajatoare satisfacții, la această simbolică aniversare. Dar...

● Nici o piesă pentru cei mici în care să se simtă suflul actualității, care să le deschidă orizonturi spre construcția noastră socială, care să poarte amprenta psihologiei, a modului de a gîndi al copiilor contemporani. Poate că și artiștii păpușari (dacă ar fi fost invitați) ar fi avut ceva de zis, în acest sens. La mult așteptatul colocvii al Uniunii Scriitorilor, dedicat problemelor literaturii pentru copii. Și, poate că viitorul va reuși să ne descopere formula magică a legăturii dintre scriitori și poeți, pe de o parte, și teatrele de păpuși, pe de alta...

● Nici o posibilitate oferită păpușarilor de a se întîlni și de a folosi cadrul generos al acestei manifestări pentru a schimba idei și a desprinde concluzii.

● Nici un gazetar, nici un cronicar de teatru de la alte publicații, prezent la Festival. Păcat. De un schimb de opinii (și între noi, colegii de breaslă) este, se știe, atîta nevoie !

* „Teatrul” 6/77.

Valeria Ducea